

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом Новогусарівської гімназії Бала-
клійської міської ради
Харківської області
№ 09-ОД від 31.08. 2023 року

Освітня програма
Базової середньої освіти II ступеня
5-6 клас НУШ
Новогусарівської гімназії
Балаклійської міської ради Харківської області

СХВАЛЕНО
на засіданні педагогічної ради
Новогусарівської гімназії
Балаклійської міської ради
Харківської області
протокол № 1 від 31.08.2023
Голова педагогічної ради
Л.М. Савченко

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

1. Пояснювальна записка.
2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою.
3. Загальний обсяг навчального навантаження.
4. Очікувані результати навчання здобувачів освіти.
5. Навчальний план та модельні навчальні програми.
6. Опис інструментів оцінювання.
7. Опис форм організації освітнього процесу.

1. Пояснювальна записка

Новогусарівська гімназія Балаклійської міської ради знаходиться в комунальній власності, є юридичною особою, має печатку і штамп.

Навчальний заклад розташований за адресою: с. Нова Гусарівка вул. Центральна 47 Ізюмського району Харківської області.

Засновником гімназії є Балаклійська міська рада.

Рік заснування: 19

Освітня програма на 2022-2023 навчальний рік розроблена відповідно до та з врахуванням таких документів:

- Конституції України;
- Закону України «Про освіту» (стаття 33);
- Закону України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 11);
- Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898;
- Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти затвердженої наказом МОН України від 19.02. 2021 р. № 235;
- наказу МОН України від 01.04.2022 р. № 289 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти»;
- наказу МОН України від 16.04.2018 р №367. “Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти”;
- Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, наказ №2205 від 25.09.2020;
- навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих МОН України (лист МОН про перелік навчальної літератури, рекомендованої МОН України для використання у ЗО у відповідному навчальному році).

Структура 2023-2024 навчального року:

Режим роботи гімназії:

- мова навчання – українська;
- режим навчання – п’ятиденний;
- однозмінне навчання: початок занять о 8.30 год.
- щодня о 9.00 - Всеукраїнська хвилина мовчання.

Навчальний рік — 1 вересня 2023 — 28 червня 2024

Освітній процес: з 01.09.2023 по 31.05.2024 (175 днів)

Канікули (30 календарних днів протягом навчального року):

осінні — 23.10.2023 — 29.10.2023 (7 днів)

зимові — 30.12.2023 — 14.01.2024 (16 днів)

весняні — 25.03.2024 — 31.03.2024 (7 днів)

Тривалість уроків

та перерв:

1 урок – 08.30 – 09.15

Перерва 10 хв.

2 урок – 09.25 – 10.10

Перерва 10 хв.

3 урок – 10.20 – 11.05

Перерва 30 хв.

4 урок – 11.35 – 12.20

Перерва 10 хв.

5 урок – 12.30 – 13.15

Перерва 10 хв.

6 урок – 13.25 – 14.10

Перерва 10 хв.

7 урок – 14.20 – 15.05

Перерва 10 хв.

8 урок – 15.15 – 16.00

Навчання проводиться у дистанційній формі.

Режим дня відповідає вимогам Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, створює оптимальні умови для здійснення успішної освітньої діяльності. Розклад уроків складається з урахуванням динаміки працездатності учнів протягом дня, тижня, семестру, чергування видів діяльності і раціонального розподілу навчального навантаження.

2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Базову середню освіту у гімназії можуть здобувати діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року або зараховані до гімназії відповідно до вимог наказу МОН України від 16.04.2018 року № 367 «Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої».

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

3. Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження в освітній програмі закладу відповідає загальному обсягу навчального навантаження, визначеному в Державному стандарті базової середньої освіти (Додаток 23) та Типовій освітній програмі для 5-9 класів (Додатки 1,2). Загальний обсяг річного навчального навантаження для кожної галузі в освітній програмі гімназії встановлено у межах вказаного в Державному стандарті та Типовій освітній програмі діапазону мінімального та максимального показників.

Загальний обсяг навчального навантаження учнів розподілено між роками навчання, освітніми галузями, обов'язковими та вибірковими освітніми компонентами. Обсяг навчального навантаження для учнів для 5-го класу – 1085 годин/навчальний рік.

Назва освітньої галузі		Навчальне навантаження		5 клас	
Рекомендоване*		Мінімальне*		Максимальне*	
Мовно-літературна**	На тиждень	11	10	13	
	На рік	385	350	455	
Математична	На тиждень	5	4	6	
	На рік	175	140	210	
Природнична	На тиждень	2	1,5	3	
	На рік	70	52,5	105	
Соціальна і здоров'я-збережувальна	На тиждень	1,5	1	3	
	На рік	52,5	35	105	
Громадянська та історична	На тиждень	1	1	2	
	На рік	35	35	70	
Технологічна	На тиждень	2	1	3	
	На рік	70	35	105	
Інформатична	На тиждень	1,5	1	2	
	На рік	52,5	35	70	

Мистецька	На тиждень	2	1	3
На рік	70	35	105	
Фізична культура***	На тиждень	3	3	3
На рік	105	105	105	
Усього	На тиждень		29	
На рік		1015		
Додаткові години для вивчення предметів	На тиждень		2	
На рік		70		

4. Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які реалізуються вчителями у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання роблять внесок у формування таких ключових компетентностей здобувачів освіти:

Ключові компетентності	Компоненти
1.Спілкування державною мовою	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникати невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання</p>

	<p>властивостей, доведення правил, теорем</p>
<p>2.Спілкування іноземними мовами</p>	<p>Уміння:здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення:критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси:підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>

3.Математична компетентність

Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.

Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.

Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації

Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.

Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій, усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях.

Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу

<p>4.Інформаційно-цифрова компетентність</p>	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв’язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв’язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
<p>5.Уміння вчитися впродовж життя</p>	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; змодельовати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>

<p>6.Ініціативність і підприємливість</p>	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, впевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
<p>7.Соціальна і громадянська компетентності</p>	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу;</p>

	<p>налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
<p>8.Культурна компетентність</p>	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
<p>9.Екологічна грамотність і здорове життя</p>	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних</p>

	<p>норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>
--	---

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі: вміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Навчання за наскрізними лініями

Наскрізна лінія	Характеристика
<p>Екологічна безпека й сталий розвиток</p>	<p>Формування у здобувачів освіти соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Практикуються уроки просто неба за межами ЗЗСО</p>

<p>Громадянська відповідальність</p>	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена суспільства, що розуміє принципи і механізми його функціонування.</p> <p>Ця наскрізна лінія засвоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка з'єднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Наскрізна лінія націлює на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя відіграє важливу роль у формуванні толерантного ставлення до однокласників незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
<p>Здоров'я і безпека</p>	<p>Становлення здобувача освіти як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Формує валеологічні знання учнів про власне здоров'я та здоров'я оточуючих, навички здорового способу життя та безпечної поведінки, виховує бережливе ставлення до власного здоров'я.</p>
<p>Підприємливість і фінансова грамотність</p>	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння</p>

	<p>учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>
--	--

Змістові лінії реалізуються наскрізно через інтегровані курси та всі навчальні предмети.

5. Навчальний план та модельні навчальні програми

Навчальний план містить:

- перелік предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також перелік міжгалузевих інтегрованих курсів;
- розподіл навчального навантаження за роками навчання між навчальними предметами (інтегрованими курсами), обов'язковими для вивчення;
- додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять.

Навчальний план 5 і 6-го класу (НУШ)

Додаток 3,

складений відповідно до Освітньої програми загальної середньої освіти II ступеня Новогусарівської гімназії Балаклійської міської ради Харківської області (наказ від 31.08.2023 № 02- ОД)

Навчальні предмети Інваріантна складова	Кількість годин на тиждень	
	5 клас	6 клас
Українська мова	4	4
Українська література	2	2
Зарубіжна література	1,5	1,5
Іноземна мова (англійська)	3,5	3,5
Математика	5	5
Інтегрований курс “Пізнаємо природу”	2	2
Географія	-	2
Інтегрований курс “Здоров'я, безпека та	1	1

добробут”		
Етика	0,5	0,5
Вступ до історії України та громадянської освіти	1	-
Історія України. Всесвітня історія	-	2
Інформатика	1,5	1,5
Технології	2	2
Інтегрований курс “Мистецтво”	2	2
Фізична культура	3	3
Усього	26+3	29+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження здобувача освіти		
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	26+3	29+3

Модельні навчальні програми

Освітня галузь	Модельна навчальна програма		
	Назва програми	Автор(и)	
Мовно-літературна (українська мова, українська література)	Модельна навчальна програма „Українська мова. 5-6 класи” для закладів загальної середньої освіти	Авт.: Заболотний О.В., Заболотний В. В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д.	Наказ МОН від 12.07.2021р . № 795
	Модельна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів	авт. Архипова В. П., Січкач С. І., Шило С. Б.	

	загальної середньої освіти		
Мовно-літературна (зарубіжна література)	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти»	авт. Ніколенко О. М., Ісаєва О. О., Клименко Ж. В. та інш.	Наказ МОН від 12.07.2021 р. № 795
Мовно-літературна (іншомовна освіта)	Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М	Наказ МОН від 12.07.2021 р. № 795
Математична	Модельна навчальна програма Математика. 5-6 класи для закладів загальної середньої освіти	авт. Істер С. О.,	Наказ МОН від 12.07.2021 р. № 795
Природнича	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу» 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Авт Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.	Наказ МОН від 12.07.2021 р. № 795
Громадянська та історична освіта	Модельна навчальна програма «Вступ до історії	авт. Гісем О.В., Мартинюк	Наказ МОН від 12.07.2021 р. № 795

	України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти	О.О.	
Соціальна та здоров'язбережувальна	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	авт. Гущина Н. І., Василяшко І. П.	Наказ МОН від 12.07.2021р . № 795
<i>Етика і предмети морального спрямування</i>	Модельна навчальна програма „Етика. 5 - 6 класи" для закладів загальної середньої освіти	автори Ашортія Є.Д., Бакка Т.В., Желіба О.В., Козіна Л.Є., Мелещенко Т.В., Щупак І.	Наказ МОН від 12.07.2021р . № 795
Технологічна	Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Ходзицька І. Ю., Горобець.О.В., Медвідь О. Ю.,	Наказ МОН від 12.07.2021р . № 795
Інформатична	Модельна навчальна програма. «Інформатика. 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти	авт. Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.	Наказ МОН від 12.07.2021р. № 795
Мистецька	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої	авт. Масол Л. М., Просіна О. В.	Наказ МОН від 12.07.2021р . № 795

	освіти		
Фізична культура	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Педан О. С., Коломоєць Г. А., Боляк А. А. та інш.	Наказ МОН від 12.07.2021р . № 795

На основі затвердженої педагогічною радою навчальної програми предмета (інтегрованого курсу) вчитель складає календарно-тематичне планування з урахуванням навчальних можливостей учнів класу. Календарно-тематичне та поурочне планування здійснюється вчителем у довільній формі, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел тощо. Календарне планування може коригуватися вчителем після обов'язкового проведення діагностувальних робіт щодо визначення освітніх втрат учнів. Автономія вчителя забезпечена академічною свободою, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково-педагогічну та наукову діяльність, вільним вибором форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі, розробленням та впровадженням авторських навчальних програм, проєктів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентнісного навчання. Під час розроблення календарно-тематичного та системи поурочного планування вчитель самостійно вибудовує послідовність формування очікуваних результатів навчання, враховуючи при цьому послідовність розгортання змісту в навчальній програмі. Учитель може переносити теми уроків, відповідно до того, як учні засвоїли навчальний матеріал, визначати кількість годин на вивчення окремих тем.

6. Опис інструментів оцінювання

Результати оцінювання особистісних надбань учнів у 5 класах рекомендовано виражати вербальною, рівневою та бальною оцінкою за вибором закладу.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо коригування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях. Результати формувального оцінювання відображаються в оцінних судженнях учителя/учнів/батьків, що характеризують процес навчання та досягнення учнів. Оцінні судження вчителя мають бути об'єктивними, конкретними, чіткими, лаконічними, доброзичливими, слугувати зразком для формулювання оцінних суджень учнями. В оцінному судженні відображають прогрес учнів та поради щодо подолання утруднень, за їх наявності, у досягненні очікуваних результатів навчання відповідно до програмових вимог.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ІНСТРУМЕНТІВ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ

№	Назва	Опис інструмента
1	Аналіз портфоліо	Перевірка рівня навчальних досягнень за допомогою портфоліо учня. Портфоліо – це підібрані учнем роботи із зазначенням дати, призначення яких – розповісти історію учнівських досягнень або поступу. Портфоліо зазвичай містить особисті роздуми учня з поясненнями, чому обрано ту чи ту роботу і як саме вона показує досягнення цілей навчання
2	Відповідь хором	Учні одночасно усно реагують на певну репліку. Це може бути відповідь на запитання, висловлення згоди чи незгоди із запропонованим твердженням, повторення сказаного вчителем тощо
3	Візьми і передай	Спільна групова робота, яку використовують, щоб поділитися думками або зібрати інформацію від кожного учасника групи; учні записують відповіді, потім передають вправо, додають власну відповідь на іншому аркуші і продовжують, доки їхній папірець обійде всю групу і знову повернеться до них. Потім обговорюють результати в групі
4	Внутрішнє / зовнішнє коло	Учні стають у два кола, внутрішнє та зовнішнє, обличчям одне до одного. Учні, що стоять навпроти, ставлять одне одному запитання по темі, які вони попередньо написали. Зовнішнє коло рухається і утворюються нові пари. Потім процедура повторюється
5	Газетний заголовок	Вигадайте газетний заголовок, який може бути написаний до теми, яку ми вивчаємо. Передайте основну ідею події
6	Гра в кубик	Покажіть 6 запитань до уроку. Об'єднайте учнів у групи по 4. У кожній групі є один кубик. Кожен кидає кубик та відповідає на запитання з відповідним номером. Якщо номер випав більш ніж

		один раз, учень може доповнити попередню відповідь або кинути кубик ще раз. Відповіді можна записувати
7	Доповни думку	Письмова перевірка розуміння стратегії, коли учні заповнюють пропуски у пропонуваному твердженні
8	Есе «хвилинка»	Питання для есе на одну хвилину– це конкретне питання з орієнтацією на очікуваний(і) результат(и) навчання, на яке можна відповісти за одну-дві хвилини
9	Запис у журнал	Учні записують у свій журнал або зошит розуміння предмету, поняття або те, що вони вивчили на уроці. Вчитель переглядає записи, щоб дізнатися чи зрозумів учень певну тему, урок, поняття або вивчене
10	Записні книжки учнів	Інструмент для учнів для відстежування навчального поступу: куди я рухаюся? де я зараз? як туди дістатися?
11	Збір ідей	Учитель ставить запитання або дає завдання. Учні самостійно відповідають на аркуші паперу, зазначаючи не менше трьох думок / відповідей / тверджень. Учні, що завершили, встають. Вчитель звертається до певного учня і просить його поділитися записаними ідеями. Учні викреслюють пункти, попередньо озвучені однокласниками і сідають, коли в них а аркушах закінчилися всі записані ідеї,

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учня/учениці та його/її батьків (або осіб, що їх замінюють).

Метою формульовального оцінювання є відстеження особистісного розвитку учнів й опанування навчального досвіду.

Мета підсумкового оцінювання – співставити навчальні досягнення учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Держстандартом або освітньою програмою.

Рекомендовано враховувати, що формульовальне оцінювання розпочинається з перших днів навчання у школі і триває постійно. Для ефективності формульовального оцінювання рекомендовано дотримуватись алгоритму діяльності вчителя під час його організації:

1. формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей;
2. визначення разом з учнями критеріїв оцінювання;
3. формування суб'єктної позиції учнів у процесі оцінювання;
4. створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія);
5. коригування спільно з учнями підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання.

Об'єктом підсумкового оцінювання є результати навчання учнів за рік. Під час такого оцінювання рекомендовано зіставляти навчальні досягнення учнів з очікуваними результатами навчання, визначеними в освітніх програмах закладів з урахуванням Орієнтовної рамки оцінювання.

Основою для підсумкового оцінювання можуть бути результати виконання тематичних діагностувальних робіт, записи оцінювальних суджень про результати навчання, зафіксовані на носіях зворотного зв'язку з батьками, спостереження вчителя у процесі формувального оцінювання. Підсумкову оцінку за рік рекомендовано визначати з урахуванням динаміки досягнення того чи іншого результату навчання.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів.

Вибір форм і методів навчання вчителі 5-х класів визначають самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів. Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти здійснюється відповідно до Орієнтовної рамки оцінювання навчальних досягнень здобувачів базової середньої освіти.

Проте, кожен наступний рівень вимог вбирає в себе вимоги до попереднього, а також додає нові:

Перший рівень - початковий. Учні відтворюють частину навчального матеріалу, з допомогою вчителя виконують елементарні завдання.

Другий рівень - середній. Учні виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.

Третій рівень - достатній. Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати і систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною та правильною аргументацією.

Четвертий рівень - високий. Учні мають системні міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати,

узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.

Оцінювання навчальних досягнень учнів відбувається відповідно до схем оцінювання учнів з кожного предмета, які розробляються і погоджуються гімназійними методичними комісіями, заслуховуються на педраді та затверджуються наказом по школі – щорічно. За необхідністю – аналізуються, вносяться зміни та оприлюднюються на сайті гімназії.

**ОРІЄНТОВНА РАМКА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ
БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ**

Категорії критеріїв		Рівні
<i>Планування та здійснення навчального пошуку, аналіз текстової та графічної інформації</i>		Початковий рівень 1 – 3 балів
1	2	3
<i>Учень/учениця з допомогою вчителя чи інших осіб:</i> планує й здійснює навчальний пошук;	<i>Учень/учениця з частковою допомогою вчителя чи інших осіб:</i> планує й здійснює навчальний пошук;	<i>Учень/учениця самостійно:</i> опрацьовує текстову та/або графічну інформацію
Середній рівень 4 – 6 балів		
4	5	6
<i>Учень / учениця самостійно або з частковою допомогою вчителя чи інших осіб:</i> планує й здійснює навчальний пошук; ставить запитання до змісту навчального матеріалу;	<i>Учень / учениця самостійно або з частковою допомогою вчителя чи інших осіб:</i> опрацьовує й інтерпретує текстову та/або графічну інформацію без істотних змістових і логічних неточностей	<i>Учень / учениця самостійно:</i> планує й здійснює навчальний пошук; ставить запитання до змісту навчального матеріалу; опрацьовує й інтерпретує текстову та/або графічну інформацію без істотних змістових і логічних неточностей
Достатній рівень 7 – 9 балів		
7	8	9
<i>Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя або інших осіб:</i> планує й успішно здійснює навчальний пошук, не	<i>Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя або інших осіб:</i> ставить уточнювальні запитання; використовує інформацію з кількох джерел;	<i>Учень / учениця самостійно:</i> опрацьовує й логічно інтерпретує текстову та/або графічну інформацію; порівнює інформацію з кількох джерел

обмежуючись навчальним матеріалом;		
Високий рівень 10 – 12 балів		
10	11	12
<i>Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб:</i> планує й успішно здійснює навчальний пошук, не обмежуючись навчальним матеріалом; використовує інформацію з різних джерел;	<i>Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб:</i> ставить запитання на з'ясування причинно-наслідкових зв'язків; використовує інформацію з різних джерел; опрацьовує й логічно інтерпретує текстову та/або графічну інформацію;	<i>Учень / учениця самостійно:</i> аналізує й порівнює інформацію з різних джерел; критично оцінює надійність джерела й достовірність інформації
<i>Комунікація, зокрема з використанням інформаційно комунікаційних технологій</i>		Початковий рівень 1 – 3 балів
1	2	3
<i>Учень / учениця з допомогою вчителя чи інших осіб:</i> створює короткі усні й письмові повідомлення;	<i>Учень / учениця з частковою допомогою вчителя чи інших осіб:</i> відтворює почуту або прочитану інформацію, допускаючи істотні змістові та/або логічні неточності	<i>Учень / учениця самостійно або з частковою допомогою вчителя чи інших осіб:</i> створює короткі усні й письмові повідомлення; відтворює почуту або прочитану інформацію, допускаючи істотні змістові та/або логічні неточності
Середній рівень 4 – 6 балів		
4	5	6
<i>Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб:</i> створює короткі усні й письмові повідомлення;	<i>Учень / учениця самостійно або з частковою допомогою вчителя чи інших осіб:</i> відтворює почуту або прочитану інформацію без істотних змістових	<i>Учень / учениця самостійно:</i> відтворює почуту або прочитану інформацію без істотних змістових та/або логічних неточностей; презентує результати своєї навчальної діяльності

	та/або логічних неточностей;	
Достатній рівень 7 – 9 балів		
7	8	9
Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: створює деталізовані усні й письмові повідомлення;	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: висловлює власну думку й наводить приклади на її підтвердження; презентує результати навчальної діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за умови доступності)	Учень / учениця самостійно: висловлює власну думку й наводить приклади на її підтвердження; презентує результати навчальної діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за умови доступності)
Високий рівень 10 – 12 балів		
10	11	12
Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: створює деталізовані усні й письмові повідомлення; висловлює й логічно обґрунтовує власну думку, наводить приклади на її підтвердження; використанням ІКТ (за умови доступності)	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: висловлює й логічно обґрунтовує власну думку, наводить приклади на її підтвердження; творчо презентує результати навчальної діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за умови доступності)	Учень / учениця самостійно: висловлює й логічно обґрунтовує власну думку, наводить приклади на її підтвердження; творчо презентує результати навчальної діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за умови доступності)
Виконання практичних завдань та розв'язання повсякденних проблем із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом		Початковий рівень 1 – 3 балів
1	2	3
Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: виконує	Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: розпізнає,	Учень / учениця самостійно: виконує навчальну дію на рівні

навчальну дію на рівні копіювання зразка її виконання;	називає окремі об'єкти вивчення	копіювання зразка її виконання; розпізнає, називає окремі об'єкти вивчення
Середній рівень 4 – 6 балів		
4	5	6
<i>Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб:</i> виконує навчальну дію із застосування знань, що охоплюються навчальним матеріалом, за зразком;	<i>Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб:</i> може порівняти окремі об'єкти вивчення	<i>Учень / учениця самостійно або з частковою допомогою вчителя чи інших осіб:</i> виконує навчальну дію із застосування знань, що охоплюються навчальним матеріалом, за зразком; може порівняти окремі об'єкти вивчення
Достатній рівень 7 – 9 балів		
7	8	9
<i>Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб:</i> застосовує знання, що охоплюються навчальним матеріалом, у типових ситуаціях на рівні свідомого вибору, а саме: формулює проблемні питання, пропонує можливі способи виконання завдання або розв'язання проблеми;	<i>Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб:</i> складає план для виконання / розв'язання відповідно до інструкцій та/або успішно виконує окремі етапи такого виконання / розв'язання;	<i>Учень / учениця самостійно:</i> складає план для виконання / розв'язання відповідно до інструкцій та/або успішно виконує окремі етапи такого виконання / розв'язання; може аналізувати та порівнювати об'єкти вивчення

7. Опис форм організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу у Новогусарівській гімназії є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути віртуальні екскурсії й подорожі, уроки-семінари, конференції, форумквести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо. Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т. д.

Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи.

Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо.

Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.